

Na drugi strani objavljamo govor
tov. Vidalija v občinskem svetu

Živela Sovjetska zveza,
zaščitnica STO!

OBNOVljena IZDAJA LETO V. ŠTEV. 167

CENA 20 LIR

ATLANTSKA SATELITA TITO IN PELLA POSTAJATA POPUSTLJIVA

ZDA in Anglija ne dopuščajo ugovorov proti njihovim načrtom za razkosanje S.T.O.

Na Bermudih bodo diktirali „rešitev“, katero bosta morala sprejeti Beograd in Rim
Kardelj ponuja Italiji pole Trsta, tudi del cone A „v sporazumno določenih mejah“

Vedno bolj je očito, da so bili krvavi dogodki prejšnjega tedna v Trstu nujno potrebni tako Washingtonu kot Londonu, da izvedejo svoj načrt z našim Ozemljem. V ta namen so pred dobrim mesecem izdali zloglasno dvostransko noto, naročili Tito in Pella, da kar najbolj razgrajeta za tak napeto ozračje in razplamtita šovinistične strasti,

celoti potrjujejo gornje trditve. Tako ameriška kot angleška vlada ne dopuščata nobene oporekanja obema satelitima glede svojih načrtov za nadaljnji potek barantanja. Vse, kar se tiče Trsta in Ozemlja, sta si Washington in London pridržala zase, da odločita v interesu atlantskih vojnih načrtov. Rimu in Beogradu pa preostaja samo to, da sprejmeta, kar jima bosta naklonila. Tako sta že drugič preprečila, da bi se vprašanje STO rešilo v Varnostnem svetu, ki je edini pristojen mednarodni forum. Zadnja seja VS je bila preložena, kot smo že poročali, na 23. november. Vendar je malo verjetno, da bi tedaj prišlo do kakršne koli odločitve. Po vsej verjetnosti bo seja VS ponovno odložena.

Značilno za neuklonljivost ZDA in Anglije v pogledu tržaškega vprašanja je dejstvo, da sta obe vladi zelo na kratko in ponižujoče odpravili plašna opozorila italijanskih poslancev v Washingtonu in Londonu glede krvavih dogodkov v Trstu. Obe vladi sta v celoti odobrili postopek oku-

pacijskih oblasti v coni A, ki je kriv, da je prišlo do demonstracij in do žalostnih dogodkov. Angliški zunanji minister Eden je v ponedeljek v spodnji zbornici izrecno poudaril, da se njegova vlada ne bo dala ukloniti glede tržaškega vprašanja, marveč je odločena doseči svoj cilj, ki je strajanje rešitev tržaškega vprašanja. V nasprotju z noto 8. oktobra London ne misli več na časovno zaupno uporabo Italije nad cono A, marveč na dokončno delitev Ozemlja med obe sosedni. To je tudi stališče Washingtona s katerim se strinja tudi Rim in Beograd. Dejansko obstajajo danes tudi med Titom in Pello zelo male razlike, predvsem formalnega značaja. Dočim Tito

zahteva sklicanje konference petih, na kateri naj se odločijo glede razkosanja STO, pa Pella skuša rešiti lice pred italijanskim javnim mnenjem z zahtevo, naj se prizna nota 8. oktobra kot osnova za „razpravljanje“ na konferenci petih. Oba pa se zavedata, da bo osnova le anglo-ameriški diktat, ki bo sprejet na konferenci na Bermudih.

Tako iz italijanskih kot jugoslovanskih listov zadnjih dni je videti, da obe vladi skušata po napetosti prejšnjih tednov doseči pomiritev. Vsekakor je to znak, da hočeta pripraviti primerno vzdušje za dokončen sporazum glede razdelitve STO. Italijanski politični krogi ter uradni in poluradni listi pripravljajo javno mnenje na potrebo ekonojske Titu tako v pogledu tržaškega pristanišča kot tudi glede etničnih popravkov v coni A, dočim o coni B sploh ne govorje več. S tem so se zelo približali stališču Titove vlade, ki je že davno pripravljena prepustiti Trst Italiji, dobiti pa v zameno določene pravice v tržaški luki in kakšne slovenske vasi v coni A. Tito misli, da bo na ta način mogel pred jugoslovanskim javnim mnenjem opraviti svoje izdajstvo nad 60.000 tržaškimi Slovenci, ki bi s tem prišli pod Italijo. Na torkevsem volilnem zborovanju v Ljubljani je Kardelj ponovno potrdil pripravljenost tržavske vlade, da izda osnovne koristi tržaških Slovencev. Med drugim je izjavil: „Vsem je znano, da je Jugoslavija pripravljena pod določenimi pogoji priznati italijansko suverenost nad mestom Trstom v sporazumno določenih mejah.“ S tem je šel torej še korak dalje v svojem izdajstvu, ko je priznal, da ne gre več za samo mesto, marveč za del Ozemlja, ki naj ga sporazumno določita Italija in Jugoslavija. Zelo verjetno je, da Titova vlada ne bo skušala mnogo oporekati diktatu 8. oktobra ter se bo zadovoljila z manjšimi omejitvami popravkov. To tembolj, ker sta tako London kot Washington dala vedeti, da ne

V ZSSR so slovesno praznovali 36. obletnico Oktobrske revolucije

Maršal Vorošilov: „Sovjetska zveza želi mir v Evropi in po vsem svetu“ - Veličastna parada na Rdečem trgu

7. novembra so narodi Sovjetske zveze in z njimi vsi delovni ljudje sveta svečano praznovali 36. obletnico slavne Oktobrske revolucije. Ta obletnica predstavlja največji narodni praznik naroda Sovjetske zveze, ker se ob tem dnevu sovjetski državljani spominjajo odločilnega dogodka v njihovem življenju, ko je delavski razred carske Rusije strmoglavil oblast kapitalistov in feudalcev in vzpostavil oblast Sovjetov, oblast delovnih ljudi mesta in vasi, ki ga povelja in ga vodi v vedno boljše in srečnejše življenje.

V Moskvi so se začele prostave že na predvečer 7. novembra, ko se je tisoče in tisoče oseb v dolgem spredu poklonilo pomirnim ostankom velikih učiteljev Lenina in Stalina pred mazoletom na Rdečem trgu. V gledališču „Bolšoj“ je bilo svečano zborovanje sovjetskih predstavnikov delovnih ljudi Moskve, kateremu so prisostvovali vsi voditelji Sovjetske zveze, na čelu s predsednikom predsedstva Vrhovnega sovjeta maršalom Vorošilovim in tovarišem Malenkovim.

Novinarji so opazili, da so bili ljudjski demokrati, opisal je pomen zadnjih ukrepov, ki bodo še bolj dignili življenjsko raven Sovjetske ljudstva ter mirujočih 36. obletnico Oktobrske revolucije. Ta obletnica predstavlja največji narodni praznik naroda Sovjetske zveze, ker se ob tem dnevu sovjetski državljani spominjajo odločilnega dogodka v njihovem življenju, ko je delavski razred carske Rusije strmoglavil oblast kapitalistov in feudalcev in vzpostavil oblast Sovjetov, oblast delovnih ljudi mesta in vasi, ki ga povelja in ga vodi v vedno boljše in srečnejše življenje.

Žene iz Kriza tov. Vidalija

Dragi tovariši Vidalij! Zenska celica v Sv. Križu je stodoletno dokončala obnovo izkaznice za leto 1953. Stari smo to v Tojlo čast, v Tojlo čast za teško in lepo borbo, ki jo vodiš na čelu naše Partije za mir, blaginjo, delo in za narodne pravice Slovencev. Hotele smo čim prej in po možnosti prve izvršiti to važno politično delo, da dokazemo izdajcem naše lastne krvi, ki te toliko obrekujejo, da ti je naša celica v tem trenutku blizu in bolj kot kdaj koli prej udana.

TITOVSKI NOČNI RAZBOJNIKI so napadli hišo tov. Pirca v Saležu

Skozi okno stanovanja so vrgli več težkih kamnov
Pri tov. Budinu pa so ukradli osem zajcev

Ze zadnjič je naš list na kratko prinesel vest o obširni akciji ubovskih teroristov, ki so napadli stanovanja več naših odločnih tovarišev. Tako so v Dolini razbili okna na hiši dolinskega župana tov. Dušana Lovrihe ter skušali vdreti v stanovanje. V isti noči, od petka na soboto, so titovski lovčarji poskusili napasti tudi stanovanje tov. Veljaka v Dolini, napadli in poškovali so hišo občinskega svetovalca tov. Božidarja Coka v Plavljah, proti stanovanju člana OK naše Partije tov. Petra Vojta v Korostih (Sv. Barbara) pa so metli debele kamne ter so naših narisali velik črn križ. Iste noči so fašistični rokovnjači pokradli v Božičih več kokoši, zajcev ter pipo pri vodnjaku itd. V tej noči so raztrosili po vsej mljki in do-

linjski občini veliko množino letakov izrazito fašistične vsebine ter napravili precej napisev z vzkliki beograjskemu firerju in s pozivi, naj Titova vojska zasede Trst in Ozemlje. V sredo ob štirih zjutraj so titovski fašistični tolovaji napadli hišo bivšega zgoniškega župana tov. Alojza Pirca v Saležu. Skupina nočnih razbojnikov je vrgla več kamnov v okna njegove spalnice in prvem nadstropju. Eden teh kamnov je padel v bližini postelje. Pred hišo pa so zlikovci z ojnato barvo napravili grozilen napis: „Smrt! Izdajalec! Iznaj! Ko je tov. Pirc zaslišal življenjate razbitih oken, je takoj vstal ter hitel pred hišo. Vendar o „junaških“ škvadrstih ni bilo več duha ne sluha. V isti noči so titovski razbojniki odtrgali žabico na

hlevu starega borca tov. Franca Budina v Saležu ter ukradli osem zajcev. Pred obema hišama so natrosili na stotine fašističnih letakov, tiskanih v Ljubljani. To je tudi najboljši dokaz, da prihajajo ti fašistični zločinci iz Jugoslavije preko meje. To jim je omogočeno, ker odgovorne okupacijske oblasti ne poskrbe za primerno stražo. Ti škvadrstični zločinci proti mirnemu slovenskemu prebivalstvu in proti njegovim predstavnikom so zbudili med vsem ljudstvom, zlasti med slovenskim, velikansko ogorčenje ter splošno obsodbo titovskih fašističnih metod, ki jim je edini cilj preplasti naše ljudstvo, da se ne bi še naprej tako odločno borilo za edino pravično in miroljubno

Washington dala vedeti, da ne

SESTANEK EISENHOWER-CHURCHILL-LANIEL NA BERMUDIH BODO ZDA ZAHTEVALE ponovno oborožitev Zahodne Nemčije

Na predlog angleške vlade se bodo od 4. do 8. decembra sestali na Bermudskih otokih predsedniki vlad Združenih držav, Velike Britanije in Francije. Namen tega sestanka je, po izjavi Churchilla, preučiti vsa vprašanja, ki zanimajo navedene tri države. Kljub tej malo zgovorni izjavi angleškega prvega ministra pa vsi veliki angleški listi že precej jasno nakazujejo, da naj bi razpravljali predstavniki zahodnih velesil.

Kot osrednje vprašanje stoji problem ponovne oborožitve Nemčije, za katero se posebno navdušuje Amerika, da bi tako dobila cenene napramniške čete za svoje „evropsko vojsko“, katere zaradi velikega odpora javnega mnenja v prizadejanih državah, posebno v Franciji in Italiji, ni bilo še mogoče ustvariti. Eisenhower bo skušal doseči od Churchilla in Lanieja tudi druge ukrepe za pospešitev vojnih priprav. Vendar je angleško javno mnenje zelo nenaklonjeno temu. Casopisi poročajo, da ni mogoče v nedogled voditi hladno vojno, marveč je treba končno dobiti drug, boljši izhod za varnost Zahoda.

Angliški vladi in drugi politični krogi se vedno bolj ogrevajo za idejo, ki jo je pred meseci sprožil Churchill, da bi bilo treba pripraviti sestanke zahodnih velesil s Sovjetsko zvezo, in to predsednikov prireditelj. V takem primeru bi se moralo preučiti najtežja sporna vprašanja med Vzhodom in Zahodom ter najti po možnosti zadovoljivo rešitev. Ameriška vlada se vsem tem poskusom odločno upira, ker se zaveda, da bi jo to vezalo roke v njenih nadaljnjih načrtih hladne in pripravljene vojne. Zato je malo verjetno, da bo Churchill in Eisenhowerji drugi pa so že vztrajno prepričati trdovratnega Eisenhewerja. Drugi pa so že vztrajno prepričani dvomiti v vzajemnost angleške vlade glede zahteve za sestanke štirih. Zanimiva je v tej zvezi vest radia Moskve: „Agencija Fran-

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET RAZPRAVLJA O TRAGIČNIH DOGODKIH

Bolj kot kdaj prej je potrebna združitev vseh prebivalcev, da ustvarimo znosne razmere

Tragični dogodki, ki so v dneh 5. in 6. oktobra terjali več smrtnih žrtev, so imeli vso odmev tudi v dvorani tržaškega občinskega sveta. V ponedeljek, sredo in petek se od ljudstva izvoljeni organ sestali na sejo; da razpravljajo teh dogodkih ter da množno posameznim skupinam, da izrazijo svoje mnenje glede odgovornosti zanje.

Na ponedeljkovi seji, ki jo je namesto odsotnega Bartolija vodil inž. Visintin, so govorili za demokristijane prof. Gregorčič, ki je vabil krivdo za tragedijo na našo suverenost angleškega naroda do Italije, dočim je krivdo Amerike hote zadržati, dalje Novelli in Stopar. Za njimi je v odločenem govoru nastopil tov. Teiner (PSI), ki je pribil, da imajo največje odgovornost Američani in Angličani, a tudi stranke vladine, ki so jih vedno zagovarjale. Obsodil je tudi tičevce, ki so izdelali svoj načrt provokacij. Ni slučaj, da so družine okupacijskih vojakov tako naglo zapustile Trst. Nekdo je torej moral vedeti, kaj se pripravlja. Obsodil je znanje oblasti, ki niso zaščitile sedežev nekaterih političnih strank, da so jih mogli demonstranti uničiti.

nekatero politične skupine, ki niso preprečile incidentov že v začetku, čeprav so vedele, da pomeni borba proti okupacijskim silam žrtvovati mlada življenja.

Pri vsem tem si Tito mane roke. To noč so titovski napadli našega tovariša Pirca, svetovalca zgoniške občine, kot so pred dnevi napadli dolinskega župana Lovriho in dolinskega svetovalca Coka in druge, ki jim Beograd ne oprosti, ker se bore proti titofašizmu v obrambo narodnih in demokratičnih pravic tržaških Slovencev. Udba pošilja svoje biriče iz Jugoslavije in iz cone B, da napadajo njene nasprotnike, kradejo in pišejo grozila gesla. Osem teh agentov je bilo sinoči aretiranih na Opčinah in v Bazovici. Titu skuša s temi

metodami preplasti naše ljudstvo. Toda Slovenci se hrabro bore proti nočnim zločinom, mi izražamo vsemu prizadetemu prebivalstvu naše priznanje ter bratsko solidarnost. Naš občinski svet ima dolžnost protestirati proti tem škvadrstičnim akcijam titovcev in zahtevati od oblasti, da zaščitijo podeželsko prebivalstvo. Titovci se pri tem še široko ustijo, da branijo koristi Slovencev cone A.

Upor v Boliviji

LA PAZ — V Boliviji je spodletel poskus strmoglavljenja zakonite vlade predsednika Estensora, organiziran s strani skrajno desničarskega gibanja, povezanega z monopolisti, ki jih je sedanja vlada razlastila. Nekateri oboroženi uporniki so bili aretirani. Predsednik upora je bila v sredo svečano proslavljena z manifestacij, katere so se udeležili

OD TEDNA do tedna

NETEK, 6. novembra: Razgovori v Pan Mun Dzonu so se pomaknili z mirne točke, ker so korejsko-kitajski ljudski predstavniki prišli na predig amenskega predstavnika, da o dnevnem redu mirovne konference razpravljata dve komisiji, sestavljene iz predstavnikov obojestranskih obeh strank — V. Grditi so strahno deževje in poplave povzročili veliko škodo, ker je voda preplavila polja, razorala ceste, porušila številne hiše in mostove. Ob toku Cetalonji je morski vihar pogotil tri ladje — V. Vietnamu so morale francoske kolonialne čete že drugič naglo zapustiti mesto Phu Nho Quan zaradi napredovanja ljudske vojske.

niha enotne socialdemokratske stranke, ker je kongres stranke proti njegovi volji zahteval prekinitev suverenosti na Daljnem vzhodu. Na Portugalskem so se začele volitve, za katere se že vse vnaprej vedelo, da bo zmagal kirikalni diktator Salazar. Opozicijskim strankam je bilo dovoljeno predložiti 26 kandidatov za parlament, dočim jih je Salazarjeva stranka predložila 120, kolikor je poslanskih mest.

Resolucija komunistov v tržaškem mestnem svetu

Tržaški občinski svet, ko ponovlja še enkrat svojo soglasno obsodbo zaradi žalostnih dogodkov, za katere pada glavna odgovornost na vojaške okupacijske oblasti, sprtlo prehitvejajoč se dogodkov in zaostreanjanja gospodarskega mrtvila, ki pretesa mesto in podeželje, v nujni potrebi, da prinese mir in spokojnost med vznemirjeno prebivalstvo cone, ki je predmet temnih manevrov in nevarnosti titovskega napada.

zehtavati od Varnostnega sveta Organizacije združenih narodov, urhovne varuske oblasti nad Svobodnim tržaškim ozemljem, naj pošlje v Trst in v uso cono svojo komisijo, ki naj preučil težki nastali položaj in naj preišče v zvezi z vseh tehko, ki skrivajo v sebi neposredne in temne nevarnosti, ter da bi na ta način zajamčil našemu težko preizkušnemu prebivalstvu red, mirno življenje in delo, od katerih ima vsa pravico.

zahtevati od Varnostnega sveta Organizacije združenih narodov, urhovne varuske oblasti nad Svobodnim tržaškim ozemljem, naj pošlje v Trst in v uso cono svojo komisijo, ki naj preučil težki nastali položaj in naj preišče v zvezi z vseh tehko, ki skrivajo v sebi neposredne in temne nevarnosti, ter da bi na ta način zajamčil našemu težko preizkušnemu prebivalstvu red, mirno življenje in delo, od katerih ima vsa pravico.

zahtevati od Varnostnega sveta Organizacije združenih narodov, urhovne varuske oblasti nad Svobodnim tržaškim ozemljem, naj pošlje v Trst in v uso cono svojo komisijo, ki naj preučil težki nastali položaj in naj preišče v zvezi z vseh tehko, ki skrivajo v sebi neposredne in temne nevarnosti, ter da bi na ta način zajamčil našemu težko preizkušnemu prebivalstvu red, mirno življenje in delo, od katerih ima vsa pravico.

Vredni pajdaši

novinarji do kroja razgallji provokatorske vloge titofašistov v zadnji tržaški krizi) so prešli v odkrit napad proti slovenskemu ljudstvu v coni A. Hoteli so ga oplasti in s tem odvrniti od borbe za ustanovitev STO; kajti ta rešitev se oboji fašisti in njihovi gospodarji najbolj boje. Zato so poskusili zasejati med slovenske množice preplah, zmedo, paniko z letaki, napisi, lažnimi vestmi. Toda, ko so videli, da s tem ne uspejajo, so prešli na grozljive, grozljiva pisma in napise proti večjemu številu demokratov. V zadnjem tednu pa so začeli celo že s terorističnimi napadi proti stanovanjem najodločnejših borcev. Torej metode, ki prav v ničemur ne zaostajajo za metodami nekdanjih in sedanjih italijanskih škvadrstov; kvečjemu: so še toliko podležje, ker se titovski fašisti ne upajo niti pokazati in si upajo nato v svojem fašističnem dnevniku se celo trditi, da so si

prizadeti sami izmisliili napad ali pa so jih napadli evdalijevci.

Toda njihova naloga s tem ne ni zbirana. Pomagali so tudi neposredno v mestu mislinski škvadrstom, ki so zaradi prepovedi ostala mislino iz Italije v cono A ostali v prejemnem stavlju. Zato se jim je že 4. novembra zvečer pridružil, neki major Udba s svojo specializirano škvadro ter je bil med vso pisano družbo najbolj vnet. Na trgu Unità je bil med mislinskimi razgajati v prvih vrstah neki znani titovski provokator, ki ga je videti stalno v družbi znanih ubdovcev ter dnevno zahaja na titovski sedež v ulici Roma 15. Ker je bil ob priliki izgedon silikan in ga ni bilo mogoče utajiti, ga je „Primorski“ hotel potakniti kot „vidalijevca pajdaša“.

„Primorski“ kot ljubljanski titovski listi si izmisljajo pravilice o „stevilnih znanih kom-

minformistih, ki naj bi bili na trgu Unità za časa izgedov; vendar imen niso upali okežiti navesiti, ker vedo, da bi bil tako postavljeni na laž, kot so bili z navedenim. Značilno pri vsem tem pa je, da o danes niso niti poskusili zanikati v svojem časopisu vneti o udeležbi svojih škvadrstov pri izgedih prejšnjega tedna. Utihnil so o Lieblenju, o katerem so končno vedeli, da je eden njihovih, niti besede o ubdovskem majorju in njegovi atleski strazii. Do danes niso prekinili niti vesti, objavljene v Unità, po kateri naj bi bila dala njihova kolovodja, Anton Ukmar in Kozmina, prisotna na trgu Unità na dan streljanja med fašisti in policijo.

GOVOR TOVARIŠA VITTORIJA VIDALIJA NA PONEDELJKOVI SEJI OBČINSKEGA SVETA V TRSTU

Angloameričani, Pella in Tito so prvi in glavni krivci krvavih incidentov v Trstu

Gospod podžupan, spoštovani svetovalci!

Sklicani smo bili na izredno sejo, da damo svojo sodbo o zadnjih krvavih dogodkih. Sodba bo še vedno le delna. Se-le kasneje bo lahko popolnejša, kajti še te dni bo mogoče izvesti resno in vedro raziskovanje. Na vsak način pa lahko napravimo obrat: ne samo teh dogodkov, ampak tudi skoraj treh mesecev živčne vojne, enega meseca teinobe in negotovosti — potekel je dejansko en mesec od objave angloameriške note od 8. oktobra — in zadnjega tedna, ki ga v zgodovini našega mesta lahko označimo kot stragičen teden.

Danes, ko izgleda, da je mesto ponovno zadobilo svoje vedro lice in svojo mirno delavnost zbrano, se mnogi, premnogi z bolestinami začudenjem globoko pretreseni sprašujejo: «Zakaj se je vse to zgodilo? Kdo je to hotel? Kakšen je bil namen? Kdo je krivec? Kakšni so vzroki? Kaj se je hotelo doseči? Prepričan sem, da so nekateri, ki se boje odgovoriti na ta vprašanja, ker je odgovor nanje obožba proti njim samim. Ljubše bi jim bilo prazno govorjenje, oglaševanje vrščanja, zmeda, kaos, kar največji nered, da bi prepričali razgovor in raziskovanje.

Zamenjava generala Winterona, prenos vodstva policije na kakega italijanskega funkcionarja ne bi spremenila popolnoma nič. Mi smo tukaj zato, da povemo resnico, da jo iščemo, da odgovorimo na vprašanja, ki nam jih zastavljajo, da točno opredelimo svoje stališče kot državljani.

kot predstavniki ljudstva, kot voditelji političnih strank in gibani. Mnogo je bilo recene-ga o zadnjih dogodkih tako v Washingtonu in Londonu kot v Rimu in Beogradu. Velik del tiska je zavijal, potvarjal, špekuliral z dogodki. Poskusimo mi, ki tu živimo in ki smo od blizu sledili tem dogodkom, katerih smo bili več ali manj glavne osebe, ki smo jih videli, slišali, ugotavljali in nanje reagirali, poskusimo jih mi malo osvetliti. Kajti, prepričan sem, da največji krivci tega, kar se je dogodilo, kar se dogaja in se bo dogajalo v Trstu, žive in zavzemajo visoke položaje v gori navedenih prestolnicah. Zato je vsakomur od njih ležeče na tem, da pove na svoj način.

Danes je minil en mesec od objave proslule dvostranske note, s katero so Združene države in Velika Britanija sporočile, da so ugodilce ukiniti Zavetniško vojaško upravo, umakniti svoje čete in — upoštevajoč preležano italijanski značaj cone A — prepustiti upravo te cone italijanski vladi. Dodali so še, da sta nobe vladi trdno prepričani, da bo ta ukrep prispeval k ureditvi stanja, ki je v zadnjih mesecih motil italijansko-jugoslovanske odnose... nudil o-snovno za prijateljsko in plodno sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo, sodelovanje, ki je pravtako važno za varnost za-vedne Evrope, kakor je v ko-rist obeh držav. Na koncu so zagotovili, da vse bosta umik-čet in istosčasno prejšnja ob-lasti izvedla v kar najkrajšem roku, ki bo sporocen naknad-
no.

Dvostranska nota odredila razkosanje

Sedaj je jasno vsem — in sami avtorji note so se potrudili, da so potrdili naša predvidevanja — da smo imeli prav, ko smo rekli, da je nota past. Pomenila je odgovore cona B, odredila je razkosanje našega Ozemlja. Minil je dolg mesec in, kot vidite, tudi danes se skuša, da se ne govori o cona B, o naraščajočem izse-ljevanju, o povečevanih mani-festacijah, ki jih uprizarjajo v oni coni B, ki so v Trstu, naj koraka na Trst. Obstaja ten-denca — prav gotovo ne iz-umisljenja — da se pozabi, da se je v cona B titovski teror zaostрил in da je samo v tem mesecu moralo skoro tisoč I-stranov prekoračiti mejo, med-tem ko so titovski odločeni po-spešiti izseljevanje v sledečih tednih. Za one, ki bodo ostali, so v primeru potrebe pripravljena v Bosni koncentracijska taborišča.

In kaj nam reče o cona A? Zadolžuje krivci zaključek čes meseca, da moremo prika-zati položaj.

Cujte, kaj je pisal neki list, «Giornale di Trieste» na pred-večer 4. novembra, ugotavlja-joč posledice dvostranske note v naši coni:

«Tito ni napadel cone A, ni-ti ni odprl ognja. ZVU z vsem svojim zamotanim aparatom ni odšla in gleda, da ne bo odšla še tako kmalu. Za, pa smo po-sledice teh dveh domnev v žol-jenju Trsta dejansko občutili, kakor da ne bi bili domnevi, marveč dejstvo. Zaskrbljenost

Ameriški vojniki so zasedli sodno palačo. Na sliki vidimo vojnike, ki se dolgačasno v notranjosti palače

škoda Trsta in njegovega delovnega prebivalstva.

To piše «Il Progresso», titovski tednik, ki se objavlja v Trstu.

«Tito pomeni akcijo! Za besedami stoji dejanja!» — tulijo titovci v letaku, razdeljenem v deset tisočih izvodih v Trstu in po podeželju.

Izkoriščajoč odsotnost policistov in vojakov po vsem podeželju in v miljski okolici — kajti titovci pridejo lahko, če hočejo, povsem mirno do Trsta, ne da bi jih kdo zadržal — so se škvadre titovcev pojavile v naših vaseh, žalile prebivalstvo, napadle in skušale napasti domove naših tovaršev in prijateljev. Če so pred par tedni titovci vzbujali vtis, da se hočejo spustiti do Trsta, mislijo na to danes popolnoma resno. Mogoče celo mislijo, da sedaj, po zadnjih dogodkih, ni trenutek najslabši.

Oni izkoriščajo protislovanstvo najbolj nasilnih elementov italijanskega nacionalizma in pozivajo na enotnost vseh Slovencev; izkoriščajo globok razkorak v vrstah delavskega razreda in našega prebivalstva; izkoriščajo vaš bedasti antikomunizem, vašo skoro istovetnost s fašističnimi skupinami; izkoriščajo razdejanje sedeža Fronte za neodvisnost, da bi širili protitalijanstvo; izkoriščajo kampanjo proti policistom in splošno, ki so danes popolnoma demoralizirani in od katerih je velika večina sestavljena iz Tržačanov, bivših brezposelnih delavcev in kmetov, ezulov itd., ki so vstopili v policijsko službo, da bi rešili svoje gospodarsko vprašanje. To ne mislim na «Nucleo mobile» ali na ono manjšino, ki je vstopila, da bi v resnici vohunila in škodovala Tržačanom. Titovci izkoriščajo vse živžanje angloškimi in ploskanje ameriškim vojakom.

Da, oni imajo pogoje, da morejo priti na razne točke našega Ozemlja in včasih se mi

je te dni zbudil sum, da so nekateri, ki bi hoteli omogočiti titovcem zasedbo področij, kjer živi slovensko prebivalstvo in otvoriti tako pot še slabši rešitvi, kot je bila ona, predvidena v zloglasni dvostranski noti, ki bi uničila podeželje in umorila Trst.

Iz tega položaja je izšel Tito močnejši. Ali vam nič ne pove ta zaključek? Danes uživa več podpore kot pred tednom dni. Postal je nedoželjno najne. Druga internacionala je stopila na bojišče, da ga povečuje s pomočjo svojih najbolj znanih voditeljev. Konservativci se pridružujejo enotni fronti. Tudi v Združenih državah je tisk spremenil svoj ton. Pri nas je plačalo prebivalstvo. V cona B plačajo žrte represalij, Tore? Ali je bila tarča zgrešena? Neposredna zunanja fronta našega mesta je odkrila. Kaj mislijo ezuli, ki ste jih vi namerili na Opčinah, v Sv. Križu, na Proseku, v Nabrežini? Pojdite jih vprašati, če se čutijo varne.

In preidimo na odgovornosti. Začetni bi morali tu: župan občinski odbor, mestni svet. O teh odgovornostih se govori po ulicah, v barjih, v domovih, na delovnih mestih. In govorilo se bo še naprej. Obtožujoči glas je večših vzemirijev.

Prve odgovorne so vlade v Washingtonu, Londonu in Parizu, ki sleparijo s trostranskimi in dvostranskimi notami in ki trgajo mirovno pogodbo, katera bi nam že davno dala nekoliko miru in vedrosti, če bi bila uveljavljena. Te vlade, kot je nedavno dejal gospod Foster Dulles, pravijo, da ese tržaško vprašanje ne more u-poštevati samo iz nacionalne-ga vidika, temveč kot del več-je problema, važnega problema kot je pripadnost Svobodnega ozemlja.

Vi veste, da je ta večji problem združiti Jugoslavijo sku-pno z Italijo v skupno strate-gijo, ki ima namen ohraniti varnost in blaginjo južne Ev-rope.

njimi mnogo takih, ki so po silili policisti. Odgovornost za to, kar se je zgodilo, iščemo drugje, nekoliko višje. Ze prve dni novembra smo vedeli, da se pripravljajo incidenti. Kas-neje smo tudi izvedeli, da so bili med tistimi, ki so povzro-čili prve neredne tudi udbovski elementi. Iz Italije pa so prišli razni temni tipi, vojni zločinci, ljudje, ki za časa osvobodil-ne vojne služili Nemcem in se borili proti partizanom. O tem se je govorilo v Trstu, na raznih mestih, v Rimu, v Ljub-ljani. Poleg tega se je v neka-terih vladnih krogih v Trstu govorilo celo odkrito, da je potrebna povezava s fašisti in da je treba stati zelo daleč stran od socialistov in komuni-stov. Vemo, kako se je usta-navljal takoimenovani «Comi-tato per la Difesa dell'Italia nita», ki ima zelo sunljive na-loge in čigar monopol je v resnici nekontroliran.

V teh dneh je vladala v Trstu samovolja. Meščani niso bili gotovi za svoj obstoj, za svoje življenje. Nihče jim ni mogel jamčiti za nedotakljivo-st njihovih hiš, njihove imovine, za sedeže njihovih političnih organizacij. Sedež neke politične skupine je bil o-pustošen od policistov. Sedež neke druge politične skupine pa je pokončala tolpa malo-pridnežev. Tisk neke politične struje je povelečeval junaške akcije policistov, tisk, druge politične struje pa junaštvo ni-čevalnih škvader. Gorje, če bi tako stanje še nadalje tra-jalo!

Delavcem je bilo rečeno, naj sami skrbje za varnost svojih sedežev. Dobro. Toda, ali je prav, da si neka oblast ne upu-zevati odgovornosti za varnost življenja in kolektivne imovi-ne meščanov? Ali je prav, da morajo meščani sami jemati odgovornost nase? Nobena ob-last nima pravice vstopiti v no-ben sedež, če nima za to legal-nega dovoljenja in resnega po-dročja. In če je že vdrila v se-dež, bi ga bila morala spošto-vati. Toda «Nucleo Mobile» (posebni, izbran oddelek čer-nov. Op. uredn.) je zelo posne-mal one famozne karabinierje, ki so pred nastopom fašizma in prva leta njegovega obstoja vdrili v naše sedeže, jih pu-štošili, nato pa jih skupno s fašisti tudi zažigali.

Nihče nima pravice vdirati v sedeže neke stranke. In v primeru, da to naredi, mora vzeti nase vso odgovornost za to, kar je naredil. Meščani, v primeru, da se zato oblasti ne zmenijo, imajo vso pravico, da branijo svoje sedeže z vsemi sredstvi, ponavljam: z vsemi sredstvi. In prav je tisto, kar mislimo narediti mi, pos-nemajej tiste dobre tovariše.

poslabšal in okoli njega si pri-zadevajo kirurzi, ne menec se prav nič za bolečine našega prebivalstva. Njih briga le, da rešijo vprašanje v službi atlantskega pakta, vojne, voja-ških zavetstev. Njih ne briga-jo — kakor je pilal že ome-njeni dnevnik —

katerih zahtevajo pohod na Trst. Isto se godi po vsej Jugos-laviji, predvsem v bližini naših meja. Tudi oba titovska župana iz Zgonika in Repenta-bra ter nekateri slovenski ob-činski svetovalci so bili odpe-ljani v Beograd, da bi zahtev-ali od Tita pospešitev obljub-ljenega pohoda na Trst.

«Delovni ljudje v tovarnah, de-lavci ladjevalnic in pristanišča, najslabšeje borci antifašisti-čne borbe — piše «Progresso» — naj tudi upoštevajo, da v zale-dju Trsta niso več plačanci re-akcionarca Zivkovića kot pred 30 leti, temveč proletarske brigade socialistične Jugoslavije. To naj upoštevajo tudi izvrševalci in mandatarji današnjih zločinov na

Sedaj si nihče več ne dela ut-var, da tržaško vprašanje ne po-staja dolg film. Ali bodo morali Tržačani še mnogo tednov nala-jevati žoljenje v sedanjem na-činu, v katerem vlada samo nar-decen red, v stanju, katero jim vzbujala neprestan sum slehern-ga pomanjkanja oblasti, ki je nar-avana vzpodbuda provokatorski agentom, kateri so se prikrili za nam v zadnjih urah, hitopacem z orožjem na drobno, agitator-jem udarov itd. in bodo dopti-ščali, da se nadaljuje njihovo po-budonosno delovanje?»

Gospod podžupan!

Cenjeni kolegi!

Pred približno tednom dni, je gospod Foster Dulles, v neki uradni izjavi o našem vpraša-nju dejal: «Tekma za Trst se razvija več v kazenskem pro-storu, par korakov od mreže, ki predstavlja dokončno rešit-vev.»

Mi vemo, da to ni res. Ze sama dvostranska nota ne pred-stavlja več sklepa, temveč o-obljubo, podlago za diskusijo, navset. To, kar hočejo neka-teri označiti kot prvi pomem-ben korak in dobro znamenje, je postalo burka, tako kot je bila burka glasovita trostran-ska nota za mnoge zaslepljen-ce. Kajti obe niti imata iste iz-vore, isto vsebino in iste ci-lje. Zadnji tragični incidenti imajo svoj izvor v tej burki. Danes se govori o «predkonfe-renci» petih. V resnici je film dolg in to gansterski film, v katerem smo mi žrtve.

Sedanja situacija se bo za-velikla in nihče ne more tajiti, da je sedanja situacija težja, kot pred 8. oktobrom. Postala je nezonsna z vseh vidikov; in tudi mednarodna situacija za Trst nič kaj dobrega ne o-beta, posebno po zadnjih do-godkih.

Titovci so me obtožili — in me obtožujejo vse dni — da sem najhušji med fašisti in smrtni sovražnik Slovencev, ker sem razkrinkal titovski spletke proti Trstu, udeležbo ti-tovcev pri zadnjih manifesta-cijah, titovski intras, da se se-danje stanje poslabša. Jar sem sovražnik titovcev, ne pa Slo-vencev in slovenskega naroda, ki sovraži beograjski kliko in ki hoče, da se na miren način reši tržaško vprašanje. Sem pri-jatelj narodov Jugoslavije in orav zato razkrinkujem titov-ske načrte, načrte atlantskega hlapčevanja, izdajanja intere-sov miru, načrte vojne proti miroljubnim narodom.

Tito se poslužuje tržaškega vprašanja za podpihovanje na-cionalističnega sovraštva, za ohranitev baze, ki se krha, za metanje peska v oči narodom Jugoslavije, da bi pozabili iz-lajstvo svojih upraviteljev. Mi komunisti želimo, da oba naroda, jugoslovanski in italijanski rešujeta svoje probleme ne z orožjem, temveč z mirnim razgovorom

Toda želim tu ponoviti to, kar najbolj razjarja titovce: kdor se okorišča v sedanji si-tuaciji, kakor tudi pri zadnjih dogodkih, je Tito. On organizi-ral demonstracije v cona B, v

Zakaj nočejo svobodnega in demilitariziranega ozemlja

Na isti konferenci je Dulles trdil, da eso se vršili razgo-vori med predstavniki balkan-skega bloka in Italijo v upanju da se ostvari skupna strate-gija. Toda ti razgovori — je dodal Dulles — niso imeli pri-mernih uspehov, ker je bil Trst vedno faktor ločitve in o-mejevanja.

Te besede ne zaslužijo ko-mentarija. Verjetno bi bil gos-pod Dulles srečen, če bi Ju-tri morskoti potres pogoltnil naše Ozemlje. Tako bi izgubila ta faktor ločitve in omejevanja in atlantska legija bi mogla korakati s svojim balkanskim oddekom, izpopolnjenim tudi z Italijo!

Jasen je tudi razlog, zaradi katerega ti gospode nočejo nič slišati o Svobodnem tržaškem ozemlju, združenem, nevtral-nem in demilitariziranem, pod vodstvom vlade, restavljene iz svobodno in demokratično iz-vojenih državljanzov, pod za-ščito Organizacije združenih narodov. Trst ne bi bil več strateško vojno oporišče, niti ključna točka nekega vojnega sektorja, niti ne dobavno pri-tanišče za razne armade. Tr-sta ne bi mogli uporabljati za

hujskanje Italijanov proti Ju-goslovanom in obratno. Toda, da bi Trst služil njihovim ci-ljem, je nasprotno potrebno doseči sporazum, kakršn koli sporazum med Italijo in Ju-goslavijo in pri tem ni važno, kaj mislijo Tržačani. Sporazum je potreben tudi, da se prepre-či vmešavanje OZN in pose-bno Sovjetske zveze, ki vztraja na zahtevi po uveljavitvi mi-rovne pogodbe.

Ni slučaj, da v iskanju od-govornosti za sedanje stanje v Trstu, priznava list «Stampa» iz Torina v nekem svojem u-vodniku, kot «prvo napako», ki so jo zagrešile vlade to, da se niso dovolj potrudile za dejansko ustanovitve Svobodnega ozemlja, vsaj kot eksperiment.

«Povejmo, kako stoji stvar — piše Luigi Salvatorelli — Vedenje Anglo-saksoncev v pogledu trža-skega vprašanja, od podpisa mi-rovne pogodbe dalje, predstavlja eno samo verigo napak. Prva na-paka ji ta, da se niso v dovoljni meri pobrigali za to, da bi prišlo do dejanske ustanovitve Svobod-nega ozemlja, za kar lahko re-čemo, da niso te niti vzeli zo-resno.

So nekateri, ki mislijo, da bo mogoče rešiti vprašanje od-govornosti za vse, kar se je zgodilo, z razpustom policije. Videli smo tudi neke letake z napisi «Viva la Celeres», kot da bi bili čelerini vzorni policisti! Ko sem videl v Trstu akcijo, ki jo je izvajal «Nucleo Mobile», sem se spomnil na Celerine. Imel sem vtis, da vidim akcijo prvih čelerinov.

Ponavljam, da če že ostro obsojamo tiste, ki so streljali in pretepali s pendreki, mora-mo pri tem biti pravični. Upo-števatvi moramo namreč dej-stvo, da niso vsi čerini pokli-čni policisti, ampak, da je med

ki so v letih 1919-1923 večkrat privedli napadalec, njihove podpihovalce, ki so napadali in pustošili demokratične in delavske ustanove, da so dra-go plačali svoja početja.

Po prvih neredih je bilo prav malo storjenega za to, da pride do pomirjenja duhov. Tozadevnih pozivov nihče ni poslušal. Če bi v teh pozivih bilo kaj resnosti, bi morda ne prišlo do neredov in do inci-dentov dne 6. novembra. «Cor-riere della Sera» z dne 7. no-vembra piše:

«Na drugem mestu moramo ne-kaj priporočiti našim tržaškim bratom. Njihove želje, njihova žalost, njihova nevolja jih ne smejo dovesti do novih žalovanj. Janes niso časi za to, da bi triumfalne barikade nad vojska-mi. Demonstracije ne ustnahu-jo oblasti. V spopadih med mirno množico ali oboroženo s palicami je neumnost meriti se s silo, oboroženo z brzostrelkami in tanki, zlasti še, če so brzostrelke in tanki v rokah tuje oblasti, ki se niti ne zmeji za kri svojih pod-oznikov. To ne pomeni, da mo-raje Tržačani upogniti glavo. Ve-mo, da tega Tržačani ne bodo nikoli naredili. Pomeni pa, da ne smejo sprejeti borbe na terenu, na katerem se lahko samo žrtvu-jejo. Zato Tržačani ne smejo nuditi se nadaljnjih žrtvo anglo-ameriški komanda.

«Odgovorni so torej tudi ti-tovci, ki so sprejeli kot teren za borbo teren, na ka-terem je padlo šest žrtve. Teh voditeljev ne moremo mi to-čno pokazati. Toda oni obstaja-jo. Dobro bo pri preiskavi še enkrat prečitati določen tisk, ki je zainteresiran pri hujska-nju na borbo.

Odklonimo dvostransko noto

In sedaj? Mir se je povrnil, toda stanje je težje kot prej. Obstaja zagrenjenost in obup. Iz tega stanja ni mogoče iziti na način, ki ga prikazuje anglo-ameriška nota. Ni mogoče iziti iz incidenti, kot oni, ki so okrvavili naše mesto. Ne more se iziti z nadomestitvijo Win-tertona ali s tem, da se izroči policijo v roke italijanskemu funkcionarju ali županu. Da bi mogli iziti, moramo reči NE Anglo-amerikanem, NE Titu, NE Pelli! Odkloniti je treba anglo-ameriško noto.

Zahtevati moramo uveljavit-ve mirovne pogodbe ali vsaj enotno civilno upravo ali — če se niste prepričani o tem — moramo združeno zahtevati plebiscit in se ne odda-ljiti od tega stališča. Nauditi se moramo lekciji, ki nam pri-haja iz zadnjih dogodkov. Raz-pravljajmo o vprašanju plebi-

sciti in skušajmo se zdru-žiti, brez razlike na politični prepričanje ali narodnost. Če ne more ničesar odločiti, če ostalih 43% nasprotnih.

Incidenti niso koristili v Trstu, niti ne Tržačanom, so koristili ne italijanskemu narodu, niti ne narodom Ju-goslavije. Niso koristili niti il-janski vladi, Služili so samo Anglo-amerikanem in Ti-tu. In ta ugotovitev je nadv-žalno.

Ne pozabite, da se je mes-čubudilo kot iz more in je ost-belo. Na podeželju vlada strah v cona B tesnoba. Tej situac-ji je mogoče kljubovati samo našo združitvijo.

Združiti delavski razkorak, skleniti naše prebivalstvo v sindikalnem polju, medo-strankami in delavskimi orga-nizacijami, zoperstaviti sovra-žniško izvrsto fronto. Le takje bomo mogli zahtevati, naj se tržaško vprašanje reši z mirolj-ubnimi metodami, v okviru mednarodne pomiritve spo-šnošev medsebojnega spošta-vaanja med narodi, ki nas kro-žajo.

Samo tako bomo prispeva-li predmet trgovanja in bi z našim prebivalstvom ravnali ka-k preprečiti, da bi naše O-zemlje še nadalje služilo ka-k tržnim blagom.

INCIDENTI V TRSTU

Avto v plamenih pri Velikem trgu. Najprej črn oblak dima, nato pa streljanje s puškami in pokanje bomb. Človeku, ki je opozoval to-le abitkos, se je zdelo, da so se povrnil časi zloglasnega Giunte.

Vandalizem v sre išču našega mesta. Demonstranti so nemoteno vdrli v prostore sedeža Fronte za neodvisnost STO. Nihče jim pri tem ni delal najmanjše ovire, dasiravno je sedež Vojaške uprave oddaljen le par sto metrov od tu.

Demonstranti so napadli policijski avto pred palačo «Chiozza». Sferja so pretepli in je sedaj baje v umobolnici. Tolpa razgrajala je zapodila tudi gasilce, ki so prislii gasiti goreči avto. Kot pijana drhal se je veselila ozmage. Todo kdo ima koristi od nje? Tržaško ljudstvo prav gotovo ne!

OBISK V GRADILIŠČU električne centrale v Kujbiševu

Dela hitro napredujejo - Čez dve leti bo centrala pričela obratovati Orjaški stroji nadomeščajo na tisoče delavcev - Nastanek mesta Giguevsk in številnih vasi ob Volgi - Delavci obiskujejo hidrotehnično šolo

Pri gradnji hidroelektrične centrale pri Kujbiševu, katere zmogljivost bo znašala 2.100.000 kw, sodelujejo vsi sovjetski narodi. Hidroelektrična centrala bo pričela obratovati čez pet let. Zgodovina ne pozna primera, ki bi bil enak primeru Kujbiševa, bodisi po velikanski obseznosti del kakor tudi po načinu gradnje in naglem napredovanju. Naj na tem mestu navedemo le par podatkov. Za ureditev bazena je treba izkopati in odpeljati 150 milijonov kubnih metrov zemlje. Če bi vsa ta zemlja natovorila na železniški voznici, bi morali uporabiti vlak, ki bi bil štirikrat daljši od ekvivalenta Računajo, da bodo za ta dela porabili 7 milijonov in pol kubnih metrov cementa. In bendar za zgraditev tako velike elektrarne, ki bo nudila električno energijo na razdalji več kot sto kilometrov, ne bodo rabili več kot par let!

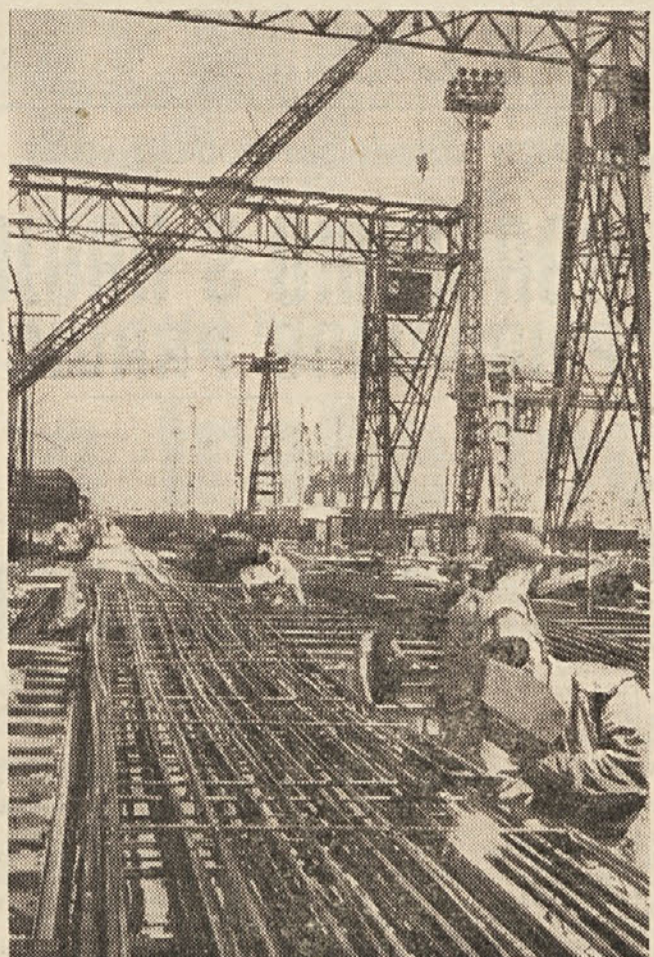
Med vami in delavci so urejene ugodne prometne avtobusne zveze. V dvajsetih minutah pridejo na delo tudi delavci iz najoddaljenejših krajev. Dobra ureditev prometnih zvez je važna tudi zato, ker na stotine delavcev obiskuje večerno hidrotehnično in industrijsko šolo v Kujbiševu.

A. STEPANOV

Stanovajska kriza na Japonskem

Na Japonskem je strašna stanovajska kriza. Ta se vedno bolj veča. Od 1.377.000 hiš, kolikor jih je bilo v Tokiju pred vojno, so jih Američani z bombardiranjem porušili 767 tisoč. Obnova zelo počasi napreduje. To pa predvsem zato, ker je večina državnih nakazil namenjena v vojne namene. Danes primanjkuje v Tokiju 330.000 stanovanj. Tudi na šolskem polju ima tako stanje hude posledice.

Danes je vseh učilnic le 11.915, medtem, ko jih je bilo pred vojno 17.900.

Velikanske delavnice v Kujbiševu, v katerih pripravljajo železno ogrodje za betonsko gradnjo

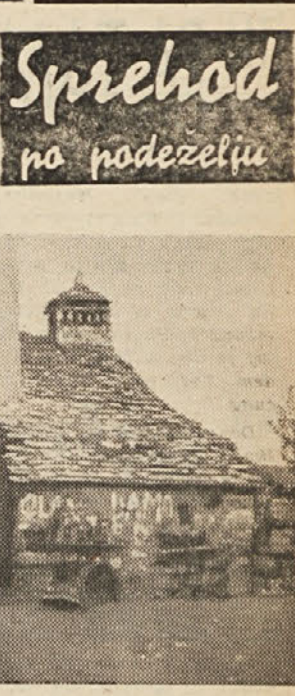
ŽIVLJENJE NAŠE PARTIJE

OB OTVORITVI NOVE KAMPANJE za rekrutacijo in včlanjevanja

Kampanja obnovitve izkaznic, ki jo je otvorila naša Partija, je že stopila v faze praktičnega izvajanja. Stevilne sekcije in celice so že začele obnavljati izkaznice svojim članom. Centralna organizacijska sekcija je razposlala sekcijam komiteje direktive o načinu smeri in pravih obnavljanja izkaznic in rekrutacije same.

Razpisani je bil natečaj za stenske časopise, tekmovanje za sekcije, ki bodo prve stoodstotno obnovile izkaznice svojih članov, tekmovanje za one, ki bodo rekrutirali največ novih članov in tekmovanje med večjimi podjetji in tovarnami.

postavljen vsem članom Partije je podprtana politična akcija in razlogi anticipirane obnovitve izkaznic.

Kraški motiv: Podlonjer

Za vse svete so tudi podlonjerski demokrati šli na katinarsko pokopališče, da s cvetjem okrasijo grobove svojih najvrednejših sinov, ki so padli za našo svobodo. Na skupnem grobu so že našli vence in mnogo rož, pravtako so bili dostojno okrašeni vsi drugi partizanski grobovi. Le eden je bil ozlaščen s skromnim šopkom, ki so ga verjetno prinesli svoji padlega. To je bil grob vrlega borca Costante Felice, Italijana, rodom iz Barija, ki pa je bival v Podlonjerju. Tam se je tudi pridružil vstaji proti nacifašizmu ter v boju za osvoboditev Trsta padel 1. maja 1945.

Da se oddolže tudi temu borcu, ki je žrtvoval vse za našo svobodo in na katerega so titovci v svojem šovinizmu nehalno pozabili, so njegovi vaščani položili svoj venec, namenjen vsem padlim, na njegov zapuščen grob. Ta po očitno ni bilo po volji navzočim titovskim priganjem iz Lonjerja, ki so že pri grobu z glasnimi protesti pokazali svojo narodno nestrpnost. Posebno besna sta bila kolovozja Leo Pečar in neki uslužbenec »Primorskega« iz Lonjerja, ki sta s prstom kazala na venec na grobu ter glasno dajala duška svojemu fašističnemu ogroženju.

Lonjerskim titovcem pa to še ni bilo dovolj. Po Lonjerju in drugod so začeli podlošpekulirati s tem dogodkom v svoje nizkotne namene. Govorili so: »Poglejte! Kominformisti so akralisi grob borca italijanskega rodu. To je šok, da hočejo Italijo! To bedasto in zlobno geslo so razširili po vsej coni ter celo v Ljubljani, ker so v svoji formisti so okralisi grob borca s tem mogli očrtniti komuniste in demokrate pred ljudstvom. Doživeli pa so prav nasprotno. Ljudstvo je z zadoščenjem sprejelo to plemenito dejanje podlonjerskih demokratov, ki se je spomnilo vrlega italijanskega borca in okrasilo njegov ogameli grob. Obsojilo pa je nebrzdani titovski šovinizem, ki se ne ustavi nič nizkoti hinaščevni misli, da za našo svobodo.

Podlonjerka

BORBA PROTI BREZPOSELNIŠTVU NA DEŽELI

Pospešitev javnih del v Miljah, Dolini in v Nabrežini

V Miljah bodo zgradili avtobusno postajo - V kratkem bo otvoritev nove šole v Nabrežini - V osrčju Brega bo zrasel dostojen sedež dolinske občine

Po objavi zloglasne dvostranske note glede Trsta, se je gospodarstvo položaj v naši coni vidno poslabšal. Povečala se je tudi brezposelnost. Prav zato so se občinske uprave, zlasti v zadnjih dneh, zelo potrudile, da vsaj delno izboljšajo nastali položaj, da ublažijo nevarnost obupne brezposelnosti ter preprečijo, da bi prišlo do še težjih gospodarskih posledic.

delu. V teku so dela za popravilo od dežja poškodovanih cest. V ta namen bodo porabili 2 in pol milijona lir. Ta dela opravlja SELAD, pri katerem je zaposlenih 50 delavcev. V kratkem, morda že v nedeljo pa bodo otvorili novo šolo, ki je prav lepa zgradba in ima 10 prekrasnih in prostornih učilnic, poleg tega pa še veliko jedilnico, stanovanje za šolskega slugo ter druge priključitve.

Ni vredno niti omenjati, da naša Partija v svoji skupnosti ni tega mišljenja. Če mora biti politična budnost — in ne policijska — eden najresnejših problemov, ki se jih je treba lotiti, ne sme ona služiti kot izgovor za zmanjšanje števila članov naše Partije in tudi ne sme biti izgovor za preprečevanje, da bi stopilo na mesto vsakega, ki ga vrzemo iz naše družine, desetine in desetine delovnih mož, žena in mladine.

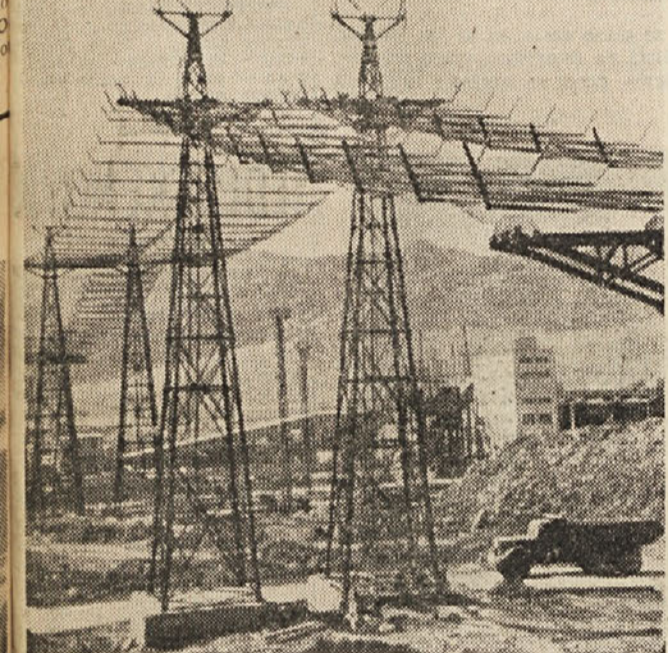
Občinska uprava v Nabrežini bo v kratkem dala na dražbo gradnjo treh stanovanjskih hiš. Te bodo namenene

Pretekli teden so v Miljah dali v zakup gradnjo nove avtobusne postaje. Gradbeno podjetje Caputo bo omenjeno postajo zgradilo za 33 milijonov lir. Pri gradnji bo zaposleno večje število delavcev skoraj eno leto.

Občinska uprava v Nabrežini bo v kratkem dala na dražbo gradnjo treh stanovanjskih hiš. Te bodo namenene

delu. V teku so dela za popravilo od dežja poškodovanih cest. V ta namen bodo porabili 2 in pol milijona lir. Ta dela opravlja SELAD, pri katerem je zaposlenih 50 delavcev. V kratkem, morda že v nedeljo pa bodo otvorili novo šolo, ki je prav lepa zgradba in ima 10 prekrasnih in prostornih učilnic, poleg tega pa še veliko jedilnico, stanovanje za šolskega slugo ter druge priključitve.

Ni vredno niti omenjati, da naša Partija v svoji skupnosti ni tega mišljenja. Če mora biti politična budnost — in ne policijska — eden najresnejših problemov, ki se jih je treba lotiti, ne sme ona služiti kot izgovor za zmanjšanje števila članov naše Partije in tudi ne sme biti izgovor za preprečevanje, da bi stopilo na mesto vsakega, ki ga vrzemo iz naše družine, desetine in desetine delovnih mož, žena in mladine.

Pogled na orjaško napravo za kopanje in dviganje zemlje. To napravo odvažajo zemljo na drugo stran Volge. V eni uri zmore prepeljati 1.000 kubnih metrov zemlje

Dnevno izkopljejo okrog 40.000 kubnih metrov. Temelji betonskih gradenj leže 40 m globoko v zemlji.

Ob bregovih Volge so nastale številne pomožne delavnice kot pr. delavnice za popravila avtomobilov in drugih strojev, delavnice za izdelavo železnega ogrodja za gradnje iz cementa, delavnice za pripravljane cementa in malte itd. Dve delavnici pripravljata okrog 20.000 kubnih metrov malte na dan, t. j. toliko, kolikor je graditelji porabili bank dan.

Posem svojevrstne in nenavadne so delavnice za izdelavo malte. Ena sama delavnica, ali bolje rečeno tovarna, ki obratuje posmem avtomatično, izdelava dnevno po 2.000 kubnih metrov malte. V eni sami uri lahko prelata 185 ton gramoza, 103 tone peka in 48 ton cementa. Če bi hoteli to količino malte pripraviti na roko, bi potrebovali 1.500 delavcev. Ker pa je tovarna avtomatična potrebuje za to le 12 delavcev za usako izmeno.

Sovjetska industrija je nudila graditeljem hidroelektričnih central prvovrstna tehnična sredstva. Tako so izdelali stroj znamke »Stalingerajski 1000-80«, ki v eni uri deluje 80 m visoko 1.000 metrov visoko. Danes obratuje v Kujbiških delavnicah šest takih strojev. Vsak izmed teh strojev ima po en motor, katerega moč znaša 4.400 kw. Da bo bralor jasneje kakšen je ta motor, moramo povedati, da porabi toliko električne energije, kolikor jo potrebuje za eno mesto s 300 ljudi prebivalci. (Z drugimi besedami povedano, več kot ves Trst, Op. ured.) Na gradišču obratujejo tudi stroji, ki kopljejo posmem avtomatično. Zajemajo jih stroje držne po pet kubnih metrov zemlje. Taki stroji — in gradilišča jih je zelo dosti — nadomeščajo delovno silo tisočev in tisočev delavcev.

Moderni in tehnično zelo popolni stroji omogočajo naglo napredovanje del. Prihodnje leto bodo pričeli z montažo prvih šest sektorjev nove hidroelektrične centrale.

V treh letih je poleg gradilišča hidroelektrične centrale v Kujbiševu zrastle celo mesto, ki se imenuje Giguevsk. Samo lani so zgradili okrog 40.000 kvadratnih

Delni pogled na velikansko gradilišče v Kujbiševu

Delo partizanov miru v svetu

Svetovni odbor za mir bo imel svoje prihodnje zasedanje v Banju v Boljuncu, vodovod za Prebeneg in tudi cerkva na Pesku.

Nova šola v Nabrežini

delu. V teku so dela za popravilo od dežja poškodovanih cest. V ta namen bodo porabili 2 in pol milijona lir. Ta dela opravlja SELAD, pri katerem je zaposlenih 50 delavcev. V kratkem, morda že v nedeljo pa bodo otvorili novo šolo, ki je prav lepa zgradba in ima 10 prekrasnih in prostornih učilnic, poleg tega pa še veliko jedilnico, stanovanje za šolskega slugo ter druge priključitve.

Ali se bo obnesla nova pasma goveda?

Na Angleškem so napravili poizkus križanja rogatih sušeske pa me goveda s pasmo brez rogov, v prizadevanju, da dobijo novo pasmo, ki pa bo obdržala vse značilnosti obeh omenjenih pasem.

KAKO BODO OPAZOVALI prihodnji sončni mrk

Junija prihodnjega leta bodo odšli na Svedsko, kjer bodo opazovali popolni sončni mrk, ki bo 30. junija 1954, astronomi iz štirih britanskih astronomskih opazovalnic. Druga skupina znanstvenikov pa bo opazovala mrk iz letala, ki bo v zelo veliki višini letelo verjetno severno od Shetlandskih otokov. V severni Kanadi bo sta opazovali mrk dve skupini kanadskih znanstvenikov, na Svedskem pa ga bodo poleg britanskih znanstvenikov opazovali še znanstveniki iz Švice, Nizozemske, Švedske in Nemčije.

SLAVEN MOZ

»FANTJE, pomislite, kako sem že poznan!« se hvali neki fiktivni pred svojimi prijatelji. »Včeraj sem šel mimo vojašnice in sira za se je takoj postavila v pozor in pozdravila.«

Revija "Lancet" o negi zob

Britanska zdravniška revija Lancet posveča enega izmed člankov v svoji zadnji številki vprašanju zobne paste. Pisec članka prihaja od naslednjih zaključkov. Zelo priporočljivo je čistiti si zobe, toda zgolj iz estetskega vidika, kajti zelo naivna ljudstva je iskati kakšno koli zvezo med to odlično udomačeno navado in možnostjo, da bi tako preprečili gnetje zob. Na gnetje zob ne vplivata niti zobna ščetka in še manj zobna pasta. Zato je treba eno kot drugo smatrati le kot kozmetični sredstva, ne pa kot proizvoda, ki bi zanimala bodisi medicino ali higijeno.

V času napada pred vladno palačo v Trstu

Življenske razmere na Kitajskem

Življenske razmere kitajskih delavcev se izboljšujejo iz leta v leto. Po vsej deželi se več povpraševanje po industrijskih proizvodih. Samo v prvih šestih mesecih tekočega leta so prebivalci severozahodnih kitajskih pokrajin nakupili v državnih magazinah nad 42.000 koles ter zelo dosti oblek, perila in drugih predmetov.

Ali se bo obnesla nova pasma goveda?

Na Angleškem so napravili poizkus križanja rogatih sušeske pa me goveda s pasmo brez rogov, v prizadevanju, da dobijo novo pasmo, ki pa bo obdržala vse značilnosti obeh omenjenih pasem.

KAKO BODO OPAZOVALI prihodnji sončni mrk

Junija prihodnjega leta bodo odšli na Svedsko, kjer bodo opazovali popolni sončni mrk, ki bo 30. junija 1954, astronomi iz štirih britanskih astronomskih opazovalnic. Druga skupina znanstvenikov pa bo opazovala mrk iz letala, ki bo v zelo veliki višini letelo verjetno severno od Shetlandskih otokov. V severni Kanadi bo sta opazovali mrk dve skupini kanadskih znanstvenikov, na Svedskem pa ga bodo poleg britanskih znanstvenikov opazovali še znanstveniki iz Švice, Nizozemske, Švedske in Nemčije.

SLAVEN MOZ

»FANTJE, pomislite, kako sem že poznan!« se hvali neki fiktivni pred svojimi prijatelji. »Včeraj sem šel mimo vojašnice in sira za se je takoj postavila v pozor in pozdravila.«

Revija "Lancet" o negi zob

Britanska zdravniška revija Lancet posveča enega izmed člankov v svoji zadnji številki vprašanju zobne paste. Pisec članka prihaja od naslednjih zaključkov. Zelo priporočljivo je čistiti si zobe, toda zgolj iz estetskega vidika, kajti zelo naivna ljudstva je iskati kakšno koli zvezo med to odlično udomačeno navado in možnostjo, da bi tako preprečili gnetje zob. Na gnetje zob ne vplivata niti zobna ščetka in še manj zobna pasta. Zato je treba eno kot drugo smatrati le kot kozmetični sredstva, ne pa kot proizvoda, ki bi zanimala bodisi medicino ali higijeno.

Tekmovanje na Bolgarskem

Socialistično tekmovanje v počastitev Oktobrske revolucije in meseca prijateljstva z Sovjetsko zvezo je zajelo vso

Ali se bo obnesla nova pasma goveda?

Na Angleškem so napravili poizkus križanja rogatih sušeske pa me goveda s pasmo brez rogov, v prizadevanju, da dobijo novo pasmo, ki pa bo obdržala vse značilnosti obeh omenjenih pasem.

KAKO BODO OPAZOVALI prihodnji sončni mrk

Junija prihodnjega leta bodo odšli na Svedsko, kjer bodo opazovali popolni sončni mrk, ki bo 30. junija 1954, astronomi iz štirih britanskih astronomskih opazovalnic. Druga skupina znanstvenikov pa bo opazovala mrk iz letala, ki bo v zelo veliki višini letelo verjetno severno od Shetlandskih otokov. V severni Kanadi bo sta opazovali mrk dve skupini kanadskih znanstvenikov, na Svedskem pa ga bodo poleg britanskih znanstvenikov opazovali še znanstveniki iz Švice, Nizozemske, Švedske in Nemčije.

SLAVEN MOZ

»FANTJE, pomislite, kako sem že poznan!« se hvali neki fiktivni pred svojimi prijatelji. »Včeraj sem šel mimo vojašnice in sira za se je takoj postavila v pozor in pozdravila.«

Revija "Lancet" o negi zob

Britanska zdravniška revija Lancet posveča enega izmed člankov v svoji zadnji številki vprašanju zobne paste. Pisec članka prihaja od naslednjih zaključkov. Zelo priporočljivo je čistiti si zobe, toda zgolj iz estetskega vidika, kajti zelo naivna ljudstva je iskati kakšno koli zvezo med to odlično udomačeno navado in možnostjo, da bi tako preprečili gnetje zob. Na gnetje zob ne vplivata niti zobna ščetka in še manj zobna pasta. Zato je treba eno kot drugo smatrati le kot kozmetični sredstva, ne pa kot proizvoda, ki bi zanimala bodisi medicino ali higijeno.

Mesto velikih graditeljev

A. FADEJEV

že čisto navaden pojav. Videti človeka, kako umira od lakote na zasneženi ulici, ni bilo nič nenavadnega v Leningradu. Mimoidoč so se ob takih prizorih odkrivali ali izgovarjali par besed sočustvovanja, včasih se pa še ustavljali niso, ker je bila vsaka pomoč zama.

Mesto velikih graditeljev

A. FADEJEV

že čisto navaden pojav. Videti človeka, kako umira od lakote na zasneženi ulici, ni bilo nič nenavadnega v Leningradu. Mimoidoč so se ob takih prizorih odkrivali ali izgovarjali par besed sočustvovanja, včasih se pa še ustavljali niso, ker je bila vsaka pomoč zama.

TU PA TAM...

SKVADRISTI - Za časa osvobodilne borbe so po naših vaseh grozili Mussolinijevi skvadristi. Najprej so le grozili, kasneje pa so kjer koli se jim je nudila prilika, požigali, ropali, ljudi pa pobijali ali pa jih uletali v koncentracijska taborišča. Pa kaj bi to pisali, saj je vse to znano našim ljudem. Toda prišel je dan obratna...

Danes krožijo po istih vaseh skvadristi drugega kova, titovski skvadristi, in prav tako, kot nekoč Mussolinijevi skvadristi, grozijo s požigi, ubojem in koncentracijskimi taborišči. Današnji skvadristi so tem hušnji in tem večje obsebe vredni, ker so - na žalost - našega rodu...

Ali se je potem še mogoče čuditi ali zgražati nad tem, da te ljudi nazivamo fašistični skvadristi?

TUKAJ JE JUGOSLAVIJA - Ko so se v nedeljo pripeljali trije titovski izvidniki v neko vasištno pri Domju, je eden izmed njih prišel kričati: "Tukaj je Jugoslavija" ter poskušal izzvati provokacijo. Ne omo sicer, če je imel voljo in namen postati smučar. Vemo pa tudi, da so jo vsi trije odkurili patem, ko so jim domačinii pokazali vrata. Izginili so kot kofra. Borci pa taki...

NAJHUŠA SIBA - Pravoilja je najhušja siba tista, s katero Bog odzame človeku pamet. Zdi se nam, da so to sibo sadeti nekateri titovski poglavarji, ki v resnici ne vedo kaj govorijo. Ze neštetokrat so spremenili svoje stališče do Trsta. Zahtevali so to in ono. Končno so se povedali, da hočejo Trst zase. Veliki Stoka je te na Garibaldijevem trgu ozkialk kjugoslovanskemu Trstu. Na sobotni tiskovni konferenci pa so ponovno menjali svoje stališče v tem pogledu. Ali je torej še mogoče misliti, da se tem ljudem v resnici ne meša in da jih Bog v resnici ni pobozal z najhušjo sibo...

Težka nesreča v Trebčah

V četrtek okrog polne je prišlo v Trebčah do zelo težke nesreče, katere žrtev so 7-letni Drago Stojkovič, njegova 9-letna sestra Avrelja in 11-letni Franko Mesar. Otroci so se igrali na dvorišču pri Stojkoviču. Med igrjo je deklica prinesla bogve odkod nek predmet, pravijo, da je bil plave barve. Zaradi tega se domneva, da je bila to vojaška raketa. Radovedni otroci so poskušali predmet odpreti, toda ta se je nenadoma razpočila. V hipu so bili vsi trije v enem samem planu; pri tem so zadobili zelo resne poškodbe na obrazu.

Kmalu za tem so ranjene otroke prepeljali v tržaško bolnico. Obstaja resna nevarnost, da bratec in sestra Stojkovič izgubita vid.

Vest je silno pretresla vse vasčane.

Martinovanje na Proseku

V sredo je bilo na Proseku tradicionalno martinovanje. Ugodno, četudi malo mirno vreme je pripomoglo k temu, da je prišlo v vas zelo dosti ljudi, bodisi iz mesta kakor tudi iz okolnih vasi. Proseški gostinčarji so tudi letos postregli gostom z dobrim domačim vinom. Letošnje vino je prav dobro.

Na sejmu je bilo poleg kramarje tudi precej prašičkov. Kupci so se točili, da so prašiči predrži. Za 5 do 6 tednov stare prašičke so furantski trgovci zahtevali po sedem in več stošilic.

Titovski pajdaši so ob tej priložnosti potrosili mnogo letakov, ki so polni besa do komunistov. Po packali so tudi česte in številne zidane z najrazličnejšimi gesli, ki jih vsebuje njihov slogan. Obesili so tudi nekaj slovenskih zastav, seveda predvsem na drevesa, stran od hiš in na drogove. Večina izletnikov je bila zelo nezadovoljna z vsem tem, kljub temu da so vedeli, da je packarija robota nekaterih titovskih zlikovcev in ponočnih rogolitev. Izletniki vedo, da je gola laž, da si Prosečani žele Tita ter da bi bila njihova vas odrezana od Trsta.

Intervencije Enotnih sindikatov za zaščito odpuščenih delavcev

Te dni se je vrnila iz Rima delegacija predstavnikov namenečev okupacijskih sil, ki se je v spremstvu predsednika Zveze enotnih sindikatov tov. Radicha obrnila za pomoč na bratsko italijansko sindikalno organizacijo CGIL.

Delegacija je imela daljši sestanek s tajnikom CGIL, sekretarjem Bitossi'em in poslancom Santijem, katerima je razložila položaj, v katerem se nahajajo vsi namenečenci pri ZVU, pri anglo-ameriških vojaških silah in v raznih drugih njihovih ustanovah, odkar so se začeli odpušati. Posebno podrobno je objasnila stanje namenečencev pri vojaških silah, ki so najbolj ogroženi in katerih je 4.000, med njimi 2.000 poglavarjev družin. Tajnika sta z velikim zanimanjem poslušala vso žalostno zadevo in se obvezala, da bo njuna sindikalna organizacija preučila vso stvar in vsestransko podprla prizadevanja delavcev in uradnike, ki jim preti beda

V MESTU IN DELO NA POBEDEŽELJU

Proslave Oktobrske revolucije izraz ljubezni do Sovjetske zveze

Potek veličastne proslave v Kinu ob morju ter številnih proslav na deželi - Pozdrava brzojavka Komunistični partiji Sovjetske zveze - Solidarnost s tovariši, ki so žrtev titovskega terorja

V nedeljo je bila v Trstu svečana centralna proslava 36. obletnice zmagovite Oktobrske revolucije, največjega dogodka v zgodovini človeštva, ki je v Rusiji dvignil na oblast proletařno in teptano ljudstvo ter za vselej obratnil s starimi izkoriščevalskimi razredi. Obletnica Oktobrske revolucije ni samo največji praznik srečnih sovjetskih narodov, temveč je tudi praznik vsega delovnega ljudstva sveta, ki se bori za mir in bratstvo med narodi, za boljše življenje, za socializem.

Nedeljska proslava v Kinu ob morju je privabila ogromno število tovarišev komunistov in socialistov ter demokratičnih ljudi. Na odru, okrašenem s slikami Lenina, Stalina in Malenkova ter s pozdravnimi napismi, so se zbrali člani Centralnega komiteja naše Partije in vodstva tržaške federacije Italijanske socialistične stranke da skupno proslavijo ta veliki praznik.

Potem, ko je godba Rinaldi zasvirla sovjetsko himno, je proslavo otvoril tov. Vidali, ki je pozval navzoče na minuto molka in počastitev spomina ljubljenejega tovariša Stalina, ki nas je letos zapustil. Nato je podal besedo tov. Semi, ki je opisal, kako so delovni ljudje in demokrati vsega sveta ljubeče sledili ustanovitvi Prve socialistične dežele, njeni graditvi in naglemu razvoju, vsem njenim zmagam tako na gospodarskem in političnem kot na bojnem področju in kako danes čutijo vsi, da je Dežela socializma branik miru in jamstvo za boljšo bodočnost vseh narodov. Tudi mi Tržačani, ki smo vedno ljubili Sovjetsko zvezo in vedno sledili njenim naukom, se je danes spominjamo s posebno hvaležnostjo, ker se v okviru svoje dosledne akcije za mir in pomiritev edina bori za spoštovanje mirovne pogodbe, za edino rešitev, ki more obvarovati Trst in čono B pred novimi težkimi dnevi, ki jih sedaj preživljamo.

Nato je socialistov tov. Benini prinesel navdušen pozdrav socialistov in izrazil zaupanje, da bo čvrsta enotnost socialistov in komunistov, Slovencev in Italijanov, mogla preprečiti provokacije obeh nacionalizmov, ki jih razpihuje nasprotja pod atlantske politike. V zaključku se je tov. Benini poklonil spominu dveh velikih učiteljev Lenina in Stalina.

Tovarišica Marija Bernetičeva, ki mu je sledila, je predvsem podčrtala, da v zgodovini ljudstva, dočim italijanski in slovenski fašisti v skladu z okupatorskimi spletkami upirajo svojo izpade, Sovjetska zveza s svojo akcijo na mednarodnem področju, edina brani naše resnične interese. Nato je tov. Bernetičeva opisala teroristične akcije, ki so jih titovski tolpe počele na podelžu zadnje dni ter podčrtala, da te akcije dokazujejo, kako nizko so padli titovski potom, ko so izdali Sovjetsko zvezo in enotno socialistično fronto.

Zaključno besedo je imel tovariš Vidali, ki so ga prisotni sprejeli z burnim aplavzom, kot izraz zaupanja in ljubezni do modrega voditelja naše Partije, ki jo je znal postaviti posebno v zadnjih dneh v središču splošne spojitelje sovražnosti.

Podobno je bilo v Trstu svečana centralna proslava 36. obletnice zmagovite Oktobrske revolucije, največjega dogodka v zgodovini človeštva, ki je v Rusiji dvignil na oblast proletařno in teptano ljudstvo ter za vselej obratnil s starimi izkoriščevalskimi razredi. Obletnica Oktobrske revolucije ni samo največji praznik srečnih sovjetskih narodov, temveč je tudi praznik vsega delovnega ljudstva sveta, ki se bori za mir in bratstvo med narodi, za boljše življenje, za socializem.

Nedeljska proslava v Kinu ob morju je privabila ogromno število tovarišev komunistov in socialistov ter demokratičnih ljudi. Na odru, okrašenem s slikami Lenina, Stalina in Malenkova ter s pozdravnimi napismi, so se zbrali člani Centralnega komiteja naše Partije in vodstva tržaške federacije Italijanske socialistične stranke da skupno proslavijo ta veliki praznik.

Potem, ko je godba Rinaldi zasvirla sovjetsko himno, je proslavo otvoril tov. Vidali, ki je pozval navzoče na minuto molka in počastitev spomina ljubljenejega tovariša Stalina, ki nas je letos zapustil. Nato je podal besedo tov. Semi, ki je opisal, kako so delovni ljudje in demokrati vsega sveta ljubeče sledili ustanovitvi Prve socialistične dežele, njeni graditvi in naglemu razvoju, vsem njenim zmagam tako na gospodarskem in političnem kot na bojnem področju in kako danes čutijo vsi, da je Dežela socializma branik miru in jamstvo za boljšo bodočnost vseh narodov. Tudi mi Tržačani, ki smo vedno ljubili Sovjetsko zvezo in vedno sledili njenim naukom, se je danes spominjamo s posebno hvaležnostjo, ker se v okviru svoje dosledne akcije za mir in pomiritev edina bori za spoštovanje mirovne pogodbe, za edino rešitev, ki more obvarovati Trst in čono B pred novimi težkimi dnevi, ki jih sedaj preživljamo.

Nato je socialistov tov. Benini prinesel navdušen pozdrav socialistov in izrazil zaupanje, da bo čvrsta enotnost socialistov in komunistov, Slovencev in Italijanov, mogla preprečiti provokacije obeh nacionalizmov, ki jih razpihuje nasprotja pod atlantske politike. V zaključku se je tov. Benini poklonil spominu dveh velikih učiteljev Lenina in Stalina.

Tovarišica Marija Bernetičeva, ki mu je sledila, je predvsem podčrtala, da v zgodovini ljudstva, dočim italijanski in slovenski fašisti v skladu z okupatorskimi spletkami upirajo svojo izpade, Sovjetska zveza s svojo akcijo na mednarodnem področju, edina brani naše resnične interese. Nato je tov. Bernetičeva opisala teroristične akcije, ki so jih titovski tolpe počele na podelžu zadnje dni ter podčrtala, da te akcije dokazujejo, kako nizko so padli titovski potom, ko so izdali Sovjetsko zvezo in enotno socialistično fronto.

Zaključno besedo je imel tovariš Vidali, ki so ga prisotni sprejeli z burnim aplavzom, kot izraz zaupanja in ljubezni do modrega voditelja naše Partije, ki jo je znal postaviti posebno v zadnjih dneh v središču splošne spojitelje sovražnosti.

Angloameriški imperialisti si, zlasti v zadnjem času, izredno veliko prizadevajo zato, da bi utrdili napadalen blok na južno-vzhodnem sektorju Evrope. Sporno jabolko v tem predelu je še vedno Trst. Zato bi to sporno jabolko radi čimprej odstranili. Prav zato hočejo likvidirati vprašanje Svoobodnega tržaškega ozemlja. Pri tem upoštevajo le lastne interese, za interese prizadetega ljudstva se pa niti ne zmenijo.

V soboto in nedeljo so se vršile proslave Oktobrske revolucije tudi v številnih vaseh in mestnih okrajih, kot v Dolini, Opčinah, Elerjih, Božičih, Hrvatinih, Sv. Barbari, Camporah, v sekcijah Pečar, Pisoni in Magdalena. Iz vseh proslav so bili poslani navdušeni pozdravi sovjetskim narodom in njihovim voditeljem ter izrazi solidarnosti s tovariši Lovriho, Viole, Cokom in Veljakom, ki so bili te dni tarča titovskih škvadrinčnih napadov.

IZREDNA SEJA OBČINSKEGA SVETA V DOLINI

Svet je ostro obsodil vse provokacije proti našemu ljudstvu

Poziv k bratskemu sožitju vsega prebivalstva ter k budnosti pred titovskimi teroristi, ki krožijo po vaseh

Pretekli ponedeljek je bila izredna seja občinskega sveta v Dolini. Sklicana je bila zato, da bi na njej preučili najnoveše in žalostne dogodke, ki se dogajajo na našem Ozemlju, zlasti pa na območju dolinske občine ter da bi o tem podvezli tudi potrebne ukrepe.

V govoru župana in v diskusiji v katero so posegli prisotni svetovalci je bilo odločno obsojeno vse provokacije anglo-ameriških imperialistov ter italijanskih fašistov in titovčev, katerih posledice so v vsestransko škodo našega prebivalstva in miru. Z močjo, ki mu izvira iz volilnega mandata, je občinski svet še posebno ostro obsodil razgrajanja in ustrahovanja titovskih agentov po vaseh občine, predvsem pa napade na stanovanja župana, svetovalca Purgerja in bivšega svetovalca Veljaka.

Na koncu se je sta bila sprejeta dva sklepa. Prvi, da se, v zvezi z zadnjimi dogodki in naši čoni, pozove Varnostni svet OZN, naj nujno vzame v poštev željo našega ljudstva po ustanovitvi STO, ki je bila izražena v resoluciji, izglasovani na zadnji seji občinskega sveta. Drugi sklep je bil, da se preko lepaka, pozove občane na budnost proti vsem provokacijam in provokatorjem, k mirnemu in bratskemu sožitju vsega prebivalstva, da si priborimo boljše pogoje življenja.

Omenjeni poziv se glasi: V zvezi s poslabšanjem političnega in gospodarskega položaja na našem področju STO zaradi nezasišanih dogodkov zadnjih tednov in zadnjih dni, upoštevajoč hudo motenje javnega reda in miru je

OBČINSKI SVET zbran na izredni seji dne 9. novembra 1953.

SOGLASNO SKLENIL, naj se prebivalstvo toplo pozove k miru, ki je neobhodno potreben za vzdrževanje javnega reda in za normalno politično vsakdanjega življenja.

Občinski svet poziva prebivalstvo, naj ne naseda spletkam provokatorskih elementov ki so se z zločinskimi nameni že večkrat vhitopili iz drugega področja, da terorizirajo naše mirno ljudstvo ter da ovirajo njegovo mirno življenje in vsakdanje delo.

Prebivalstvo naj ve, da ima v občini in v njeni demokratični upravi močno obrambo svojih osnovnih in človekanih pravic.

Občinska uprava izjavlja v teh težkih dneh, da bo s tolaženjem in v uveljavljanju obstoječih zakonov kot vedno stala ob strani svojega ljudstva, zato, da ga zaščiti, da vzpostavi red in mir, ki ju ogrožata pešiča dobro znanih zločimernih elementov.

Dolina, 9. novembra 1953. župan; DUSAN LOVRİHA

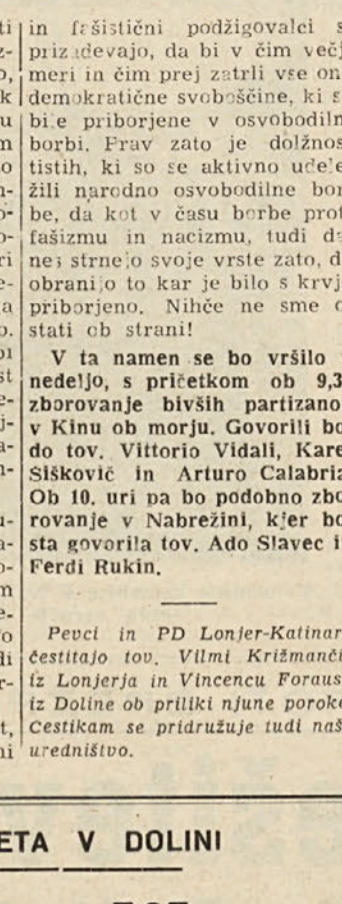
POZIV BORCEV OSVOBODILNE VOJNE OBRANIMO S KRVIJO PRIBORJENE PRAVICE

Angloameriški imperialisti si, zlasti v zadnjem času, izredno veliko prizadevajo zato, da bi utrdili napadalen blok na južno-vzhodnem sektorju Evrope. Sporno jabolko v tem predelu je še vedno Trst. Zato bi to sporno jabolko radi čimprej odstranili. Prav zato hočejo likvidirati vprašanje Svoobodnega tržaškega ozemlja. Pri tem upoštevajo le lastne interese, za interese prizadetega ljudstva se pa niti ne zmenijo.

V ta namen se bo vršilo v nedeljo, s pritetkom ob 9.30 zborovanje bivših partizanov v Kinu ob morju. Govorili bodo tov. Vittorio Vidali, Karel Sišković in Arturo Calabria. Ob 10. uri pa bo podobno zborovanje v Nabrežini, kjer bo sta govorila tov. Ado Slavec in Ferdi Rukin.

Pevci in PD Lonjer-Katlnara čestitajo tov. Vilmi Križmančič iz Lonjerja in Vincencu Porauku iz Doline ob priliki njune poroke. Čestitkam se pridružuje tudi naše udeležstvo.

Grožnje titovskih škvadrinstov nas ne bodo nikoli ustrašile

«Smrt», «izdajalec», «ulzgnin», se glase gesla, ki so jih titovski provokatorji in teroristi napisali na dvoriščna vrata pri tov. Pircu v Saležu. Poleg omenjenih gesel so narisali tudi križ

med tem, ko so packali titovska gesla po openskih ulicah. Vsi omenjeni priprepeni so sedaj v zaporu, ko bo naš list že v tisku, jih bodo ponovno pripeljali pred sodišče za določanje narokov. Zato bomo o tem poročali prihodnjič.

Ko smo pretekli teden poročali, da so titovski teroristi razbili okna na domu dolinskega župana, so se titovski skušali izmikati s tem, da so trdili, da to ni res ter da si je tov. Lovriha sam razbil okno. Podobne lažne vesti širijo tudi o ostalih napadenih tovariših, vstevši tov. Pirca in Budina iz Saleža.

Napad na tov. Pirca (Nadaljevanje s 1. strani)

rešitev tržaškega vprašanja z ustanovitvijo Svoobodnega tržaškega ozemlja s prihodom guvernerja, z odhodom vseh čet, z združitvijo obeh čet v uveljavljanje demokratičnega in vernega življenja v teh toliko preizkušanih krajih.

Sričilo teh množičnih titovskih zločinov se je v ponedeljek sestal občinski svet v Dolini na izredno sejo, ki je po živahni diskusiji in soglasni obsojnih jugoslovanskega škvadrinstva soglasno odobrila poziv vsem občanom dolinske občine, v njem poziva vse prebivalstvo, naj ohrani mir ter naj ne naseda provokatorskim elementom, ki prihajajo večinoma iz cone B z zločinskimi nameni terorizirati mirno prebivalstvo. Občani naj vedo, da imajo v demokratični občinski upravi preko obrambo njihovih osnovnih in človekanih pravic. Občina bo ščitila svoje občane in bo upravnila vse, da se zopet vzpostavi red in mirno življenje.

Tovariši, ki so bili prizadeti po zahrbitnih zločinskih napadih, so prejeli mnogo izrazov solidarnosti s strani demokratičnega prebivalstva, njegovih predstavnikov in borbenih organizacij.

ODGOVORNI UREDNIK RUDOLF BLAZIČ (Blagovinski) Založništvo «DELO» Tiska tiz. RIV. Torčičevica Dovoljenje 418

TRTOREJCI Prodram približno 10 kvintalov akacijevih in gablovih kolov za trte. Nabrežina-postaja št. 67.

Titovski škvadrinsti iz Cone B pred zavezniškimi sodiščem

Ze dalj časa opozarjamo tu-kajšnje oblasti na dejstvo, da izvajajo titovski provokatorji strašen teror po številnih slovenskih vaseh, kjer žive naši ljudje praktično brez vsake zaščite. Ze dalj časa pozivamo VU, ki je dolžna, da štiti prebivalstvo, naj podvzame ukrepe zato, da prepreči še nadaljnji dotok provokatorjev iz cone B in iz Jugoslavije. Toda, ki je dolžna, za štiti prebivalstvo, naj podvzame ukrepe zato, da prepreči še nadaljnji dotok provokatorjev iz cone B in iz Jugoslavije. Toda, ki je dolžna, za štiti prebivalstvo, naj podvzame ukrepe zato, da prepreči še nadaljnji dotok provokatorjev iz cone B in iz Jugoslavije.

Domaičim titovskim provokatorjem je v zadnjem času prišlo v pomoč mnogo udbovskih teroristov iz cone B

Medtem ko so packali titovska gesla po openskih ulicah. Vsi omenjeni priprepeni so sedaj v zaporu, ko bo naš list že v tisku, jih bodo ponovno pripeljali pred sodišče za določanje narokov. Zato bomo o tem poročali prihodnjič.

Ko smo pretekli teden poročali, da so titovski teroristi razbili okna na domu dolinskega župana, so se titovski skušali izmikati s tem, da so trdili, da to ni res ter da si je tov. Lovriha sam razbil okno. Podobne lažne vesti širijo tudi o ostalih napadenih tovariših, vstevši tov. Pirca in Budina iz Saleža.

Napad na tov. Pirca (Nadaljevanje s 1. strani)

rešitev tržaškega vprašanja z ustanovitvijo Svoobodnega tržaškega ozemlja s prihodom guvernerja, z odhodom vseh čet, z združitvijo obeh čet v uveljavljanje demokratičnega in vernega življenja v teh toliko preizkušanih krajih.

Sričilo teh množičnih titovskih zločinov se je v ponedeljek sestal občinski svet v Dolini na izredno sejo, ki je po živahni diskusiji in soglasni obsojnih jugoslovanskega škvadrinstva soglasno odobrila poziv vsem občanom dolinske občine, v njem poziva vse prebivalstvo, naj ohrani mir ter naj ne naseda provokatorskim elementom, ki prihajajo večinoma iz cone B z zločinskimi nameni terorizirati mirno prebivalstvo. Občani naj vedo, da imajo v demokratični občinski upravi preko obrambo njihovih osnovnih in človekanih pravic. Občina bo ščitila svoje občane in bo upravnila vse, da se zopet vzpostavi red in mirno življenje.

Tovariši, ki so bili prizadeti po zahrbitnih zločinskih napadih, so prejeli mnogo izrazov solidarnosti s strani demokratičnega prebivalstva, njegovih predstavnikov in borbenih organizacij.

ODGOVORNI UREDNIK RUDOLF BLAZIČ (Blagovinski) Založništvo «DELO» Tiska tiz. RIV. Torčičevica Dovoljenje 418

TRTOREJCI Prodram približno 10 kvintalov akacijevih in gablovih kolov za trte. Nabrežina-postaja št. 67.

Za teden dni

Sobota, 14. - Jozafat (Prvi kraljevski okenca pri Stalingradu). Ponedeljek, 16. - Otnar. Torek, 17. Gregor. Sreda, 18. Odor. Četrtek, 19. Elizabeta. Petek, 20. - Edmund.

ZGODOVINSKI DNEVI

14. 1838. se je rodil hrvaški satelj Avgust Senoa. 18. 1942. se je pričela sovjetska ofenziva pri Stalingradu. je pomenila preokret v drugi svetovni vojni. 19. - dan sovjetskega topmstva. 19. 1868. je bil otvoren Sueski prekop. 19. 1813. se je rodil znameniti slovenski jezikoslovec Franc Kosič. Umrl je 7.3.1891. 20. 1875. se je rodil Mihail Iljovič Kalinin, eden izmed voditeljev Sovjetske zveze.

RADIO ODDAJE

TRST II. NEDELJA: 8.45 Kmetijska oddaja - 12. Od melodije do melodije - 13. Glasba po želji - 14. Mamo za šolo - malo zares - 15. Slovenski okeet - 21. Puccini MADAMA BUTTERFLY, opera 2 dejanjnih.

PONEDELJEK: 14. Lahke ljudske igre pianist Franco Rusko - 15. Mamiča pripoveduje - 21. Calkovski: Simfonia št. 4. - 22. Vaja okester Slovenske filharmonije iz Ljubljane.

TOREK: 13. Glasba po želji - 14. Sola in harmonika - 20.30 Pevci in PD Lonjer-Katlnara čestitajo tov. Vilmi Križmančič iz Lonjerja in Vincencu Porauku iz Doline ob priliki njune poroke. Čestitkam se pridružuje tudi naše udeležstvo.

ČETRTEK: 13. Pevski duet - 14. harmonika - 19. Mamiča pripoveduje - 21. Calkovski: Simfonia št. 4. - 22. Vaja okester Slovenske filharmonije iz Ljubljane.

PETEK: 13. Glasba po želji - 14.20 Lahke melodije igra pianist Franco Russo - 20.30 Slovenski okeet - 21. Tržaški kulturni društvo, ki so iz angleških četinskih dvoran.

V četrtek se je 56-letni Mario Fabbro iz u. P. Revoltella 22. zbil v kabini nekoga kamiona. Opčin p ozi Trstu, ko so se vrstili kabine na nekem ovinku nekoga doma odpla in moč je padel na cesto ter trdo udaril ob cestni trak. Pri prevozu v bolnico je ponesrečen zaradi prebitja vranje izdihnil.

Angliški vojak 20-letni ter Bartlett je v četrtek podlegel na bazovskem strelišču. Barzko, ko mu je močan sunil veira vzvel na glavo del barzke, ki ga je mestu ubil.

45-letni Karel Voršič iz S. Michele je v petek delal bližnjem otroškem igrišču, ko je nekaka skala padla na nogo mlajzla gledanja. Prižalili ga je v bolnici s prognozo okrevanja v 30 dneh.

V noči med soboto in nedeljo je ita zaveljasti 60-letni Stanislav Maršič iz ul. Fontane inčil s svojim motornim vozilom v neko drevje in si pri padcu povzročil bil lobanjo ter kmalu po prevozu v bolnico izdihnil. Njegovo sopotnik Bruno Petarosi si je trenju pretresel možgane in okrevati je verjetno v 15 dneh. Njegovim sovrstnikom, 22-letnemu letnega Renata Rutarja, ki ga sunek vzgel v neki bližnji rek, kjer je ježal v nezavesti v noč, prepeljali v bolnico drugi dan. Tudi njegove poškodbe ne bodo resne in bo okrevel v 20 dneh.

43-letni Candido Cettulio je v ponedeljek, na cesti preko rmu nesrečno padel s kolese. Se pobil po glavi ter si pretresel možgane. Zdravit se bo morda v 20 dni.

V torek se je v Lesnem stanisti hudo ponesrečil 50-letni elektrikař Caffiero Gaggini stanoval v ul. D'Alviano 12. Pri delu je namreč padel v višine in utrpel hude poškodbe, ki so mu preprečile možgane. Društvo je nesrečni delavec podlegel v škočdam.

Drugi elektrikař, 32-letni Mario Delben iz ul. Valdiverice je najhalj v dvigalu hudo ponesrečil, ko je nekdo našel »Excellorsora«, ko je nekdo našel »Excellorsora«, ko je nekdo našel »Excellorsora«, ko je nekdo našel »Excellorsora«.

40-letni Omero Nemeč je stalnega bivališča se je v ponedeljek, verjetno v samonarični namenu, zaletel pod neki avtomobil na Nabrežju 3. novembra. K sreči ga je šofer pravokotno opazil in okrenil na desno, kar samo oplazi pešca in ga ne na tla. Nemeča so prepeljali v bolnico, kjer so ugotovili, da mu na hudih poškodb in bo okrevel v 8 dneh.

V dneh od 3 do 11. novembra se je v tržaški občini rodilo živih in 2 mrtva otroka, umrlo je 70 oseb, porok pa je bilo 50.